Wstępne informacje o wynikach egzaminu gimnazjalnego w 2017 r.

Województwo świętokrzyskie

Egzamin gimnazjalny został przeprowadzony od 19 do 21 kwietnia 2017 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin 1, 2 i 5 czerwca 2017 r.[1]

Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części. W części pierwszej – humanistycznej – gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z języka polskiego (w dwóch odrębnych arkuszach), a w części drugiej – matematyczno-przyrodniczej – zadania z przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii oraz z matematyki (również w dwóch odrębnych arkuszach). W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zadania z wybranego języka obcego nowożytnego albo tylko na poziomie podstawowym, albo na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury i wykorzystanie zawartych w nim informacji (por. tutaj). Większości gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z wiedzy o społeczeństwie sprawdzające umiejętność wykorzystania i tworzenia informacji (por. tutaj). Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością opisywania za pomocą wyrażeń algebraicznych związków między różnymi wielkościami (por. tutaj), a z geografii umiejętnością odczytywania danych z tabeli (por. tutaj). Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego oraz rosyjskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań z zakresu rozumienia ze słuchu (por. tutaj). Dla zdających język francuski najłatwiejsze okazały się zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych. Na poziomie rozszerzonym uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie tekstów pisanych (por. tutaj).

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali słabiej. W części humanistycznej z języka polskiego trudność sprawiło uczniom między innymi zadanie sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej (por. tutaj), a z historii i wiedzy o społeczeństwie zadanie dotyczące chronologii historycznej (por. tutaj). Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie geometryczne, wymagające analizy informacji zawartych w jego treści oraz skorzystania z własności kątów wierzchołkowych i przyległych (por. tutaj), a z fizyki – zadanie dotyczące zastosowania do obliczeń związku między masą, gęstością i objętością ciała stałego (por. tutaj). W trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym uczniom przystępującym do egzaminu z języka angielskiego i francuskiego największą trudność sprawiły zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (por. tutaj). W przypadku egzaminu z języka rosyjskiego i niemieckiego na poziomie podstawowym najtrudniejsze dla gimnazjalistów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Na poziomie rozszerzonym we wszystkich językach obcych nowożytnych największą trudność sprawiło gimnazjalistom rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych (por. tutaj).

[1] Wyniki egzaminacyjne uczniów, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu, nie zostały uwzględnione w niniejszym zestawieniu.

Szczegółowe informacje dotyczące wyników tegorocznego egzaminu gimnazjalnego będą dostępne w sprawozdaniu, które zostanie opublikowane na stronie internetowej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej **21 sierpnia** br. Informacja dotycząca słabszych stron uczniów bez wątpienia będzie dla nauczycieli cenną wskazówką na temat zagadnień, którym należy poświęcić więcej uwagi w pracy z kolejnymi rocznikami gimnazjalistów. Może temu służyć analiza wyników poszczególnych zadań dokonywana przez zespoły nauczycielskie danej grupy przedmiotów w każdej szkole.

Do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 11 346 spośród 11 437 zgłoszonych uczniów III klas gimnazjum (ok. 96%). W TABELI 1. przedstawiono liczbę uczniów, którzy rozwiązywali zadania w arkuszach w wersji standardowej oraz w arkuszach dostosowanych do potrzeb uczniów: z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, niewidzących i słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących oraz z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

TABELA 1. LICZBA UCZNIÓW PRZYSTĘPUJĄCYCH DO EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KWIETNIU 2017 R.

Część egzaminu i zakres/poziom	Arkusz w wersji standardowej	Arkusz w wersji dostosowanej	Razem
Część humanistyczna			
Historia i wiedza o społeczeństwie	11 048	279	11 327
Język polski	11 048	279	11 327
Część matematyczno-przyrodnicza			
Przedmioty przyrodnicze	11 047	277	11 324
Przedmioty przyrodnicze w języku litewskim	0	0	0
Matematyka	11 047	277	11 324
Matematyka w języku litewskim	0	0	0
Część z języka obcego nowożytnego			
Poziom podstawowy	11 048	274	11 322
Poziom rozszerzony	9 527	110	9 637

Pozostali uczniowie przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu br. albo byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[2].

Na kolejnych stronach przedstawiono podstawowe dane statystyczne dotyczące egzaminu gimnazjalnego w 2017 r. oraz przykładowe zadania z poszczególnych zakresów/poziomów wraz z krótkim ich omówieniem. Zadania zostały wybrane tak, aby zilustrować umiejętności, które gimnazjaliści opanowali dobrze lub bardzo dobrze, oraz takie, które opanowali słabiej.

Zadania we wszystkich arkuszach sprawdzały, w jakim stopniu gimnazjaliści opanowali wymagania ogólne i szczegółowe z zakresu dziewięciu przedmiotów egzaminacyjnych określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania w arkuszach

[2] Tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1943, ze zm.

egzaminacyjnych mogły również – w myśl zasady kumulatywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do wcześniejszych etapów edukacyjnych (I i II). W TABELI 2. przedstawiono podstawowe informacje dotyczące formatu arkuszy egzaminacyjnych z sześciu zakresów/poziomów.

TABELA 2. FORMAT ARKUSZY EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2017 R.

Część egzaminu i zakres/poziom	Krótka charakterystyka arkusza egzaminacyjnego
Część humanistyczna z zakresu **historii i wiedzy o społeczeństwie**	Arkusz standardowy zawierał 25 zadań zamkniętych, w tym 20 zadań z historii i 5 zadań z wiedzy o społeczeństwie. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Były także zadania typu prawda-fałsz oraz zadania na dobieranie.
Część humanistyczna z zakresu **języka polskiego**	Arkusz standardowy zawierał 22 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 2 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych pojawiły się różne ich typy: wyboru wielokrotnego, prawda-fałsz i na dobieranie. Zadanie krótkiej odpowiedzi wymagało od gimnazjalistów zajęcia stanowiska i uzasadnienia go, a zadanie rozszerzonej odpowiedzi − napisania rozprawki na temat: Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że marzenia mają sprawczą moc?
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu **przedmiotów przyrodniczych**	Arkusz standardowy zawierał 25 zadań zamkniętych i sprawdzał wiadomości i umiejętności z zakresu czterech przedmiotów: biologii, chemii, fizyki i geografii. Każdy z przedmiotów reprezentowany był przez zadania różnego typu: wyboru wielokrotnego, prawda-fałsz, na dobieranie.
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu **matematyki**	Arkusz standardowy zawierał 23 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 3 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych większość stanowiły zadania wyboru wielokrotnego, w których należało wybrać jedną z podanych odpowiedzi, w pięciu zadaniach typu prawda-fałsz − ocenić prawdziwość zdań, a w jednym − odpowiedzieć na pytanie i wskazać poprawne uzasadnienie. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów samodzielnego sformułowania rozwiązania.
Część z **języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym**	Arkusz standardowy zawierał 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w jedenaście wiązek. Zadania sprawdzały rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych.
Część z **języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym**	Arkusz standardowy zawierał 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w pięć wiązek. Zadania zamknięte sprawdzały rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Arkusz zawierał również 10 zadań otwartych z luką, sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi, w którym uczeń musiał napisać e-mail.

Rozkłady wyników uczniów i parametry statystyczne rozkładu wyników są dostępne tutaj.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w zależności od lokalizacji szkoły są dostępne tutaj.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego na skali centylowej są dostępne tutaj.

Na zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu zostanie podany wynik procentowy oraz wynik na skali centylowej dla każdego zakresu/poziomu egzaminu gimnazjalnego, do których uczeń przystąpił.

- **Wynik procentowy** określa odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania z danego zakresu/poziomu.
- **Wynik centylowy** określa odsetek liczby gimnazjalistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z danego zakresu/poziomu wynik taki sam lub niższy niż zdający.

Na przykład uczeń, który z historii i wiedzy o społeczeństwie uzyskał 78% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), dowie się z zaświadczenia, że wynik taki sam lub niższy uzyskało 82% wszystkich zdających (wynik centylowy), co oznacza, że wynik wyższy uzyskało 18% zdających. Wynik centylowy umożliwia każdemu zdającemu porównanie swojego wyniku z wynikami uczniów w całym kraju.

W TABELI 3. przedstawiono skalę staninową średnich wyników szkół z egzaminu gimnazjalnego w 2017 r.

TABELA 3. SKALA STANINOWA ŚREDNICH WYNIKÓW SZKÓŁ (W %) Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2017 R.

Stanin	Historia i wiedza o społeczeństwie	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podstawowym	Język niemiecki na poziomie podstawowym
1	22–34	15–38	21–32	11–20	24–37	26–35
2	35–46	39–56	33–41	21–30	38–47	36–38
3	47–51	57–62	42–45	31–36	48–54	39–43
4	52–55	63–66	46–48	37–41	55–60	44–48
5	56–59	67–70	49–52	42–46	61–67	49–55
6	60–63	71–73	53–55	47–51	68–74	56–62
7	64–68	74–78	56–60	52–59	75–83	63–70
8	69–78	79–85	61–71	60–72	84–94	71–80
9	79–94	86–96	72–94	73–96	95–100	81–100

Uwaga! Pominięto placówki liczące mniej niż 5 uczniów.

E-OCENIANIE EGZAMINU GIMNAZJALNEGO Z ZAKRESU MATEMATYKI

Rozwiązania zadań otwartych z egzaminu gimnazjalnego z matematyki zostały ocenione z wykorzystaniem elektronicznego systemu oceniania (tzw. *e-ocenianie*). Po raz pierwszy za pomocą tego systemu sprawdzano również rozwiązania zadań uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Egzaminatorzy, korzystając ze skanów prac uczniów i ze specjalnego oprogramowania (*scoris®Assessor*), ocenili na ekranach komputerów poprawność rozwiązań około miliona zadań. W sesji e-oceniania wzięło udział 1305 egzaminatorów. Przed przystąpieniem do oceniania prac każdy egzaminator uczestniczył w szkoleniu dotyczącym zasad oceniania zadań oraz korzystania z programu komputerowego. Praca egzaminatorów była na bieżąco monitorowana przez przewodniczących zespołów egzaminatorów oraz koordynatorów oceniania poszczególnych zadań.

CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU HISTORII I WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Egzamin gimnazjalny w części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie wymagał od zdających wykazania się umiejętnościami: sytuowania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych w czasie, analizy i interpretacji historycznej, wyszukiwania oraz porównywania informacji pozyskanych z różnych źródeł – tekstów, map, ilustracji, wykresu oraz tablicy genealogicznej. Za rozwiązanie zadań gimnazjaliści uzyskali średnio 58% punktów możliwych do zdobycia.

Najłatwiejsze dla uczniów okazało się zadanie 25.

Wykres do zadania 25.

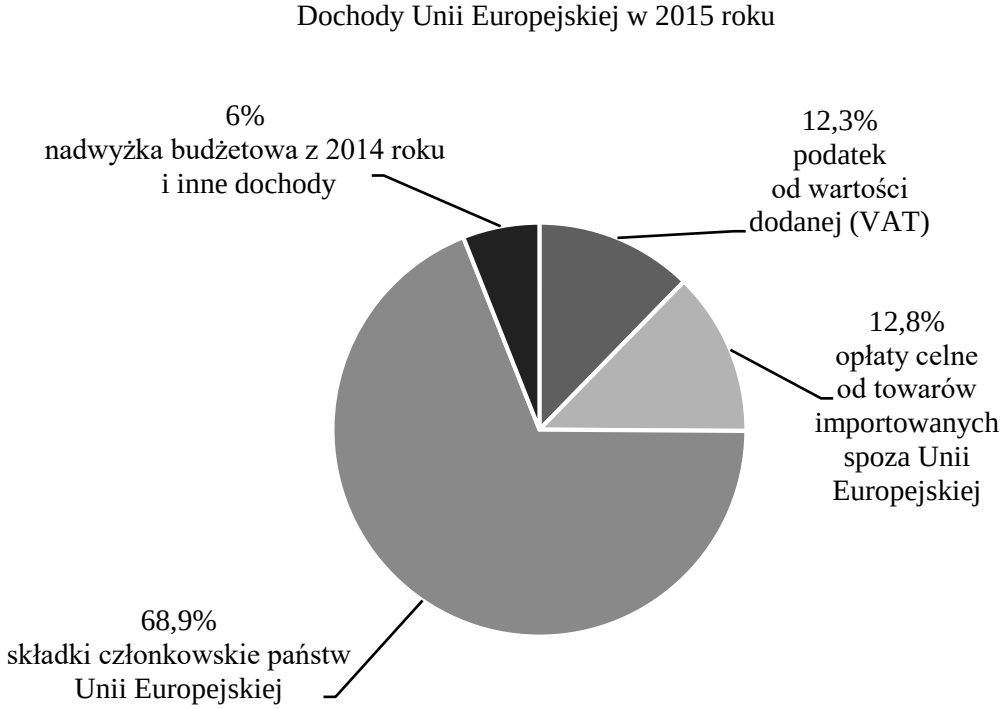

Zadanie 25. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Głównym źródłem dochodów Unii Europejskiej są wpłaty poszczególnych państw.	**(P)**	**F**
Dane z wykresu pozwalają na odczytanie, na co przeznaczane są pieniądze z budżetu Unii Europejskiej.	**P**	**(F)**

W zadaniu tym sprawdzano umiejętność wykorzystania informacji. Ustalenie prawdziwości podanych zdań wymagało od uczniów poprawnego odczytania danych z wykresu przedstawiającego dochody Unii Europejskiej w 2015 roku. Zadanie poprawnie rozwiązało 77% uczniów.

Trudność sprawiło uczniom zadanie 7., które sprawdzało umiejętność analizy tekstu i kompetencje z zakresu chronologii historycznej.

Tekst i taśma chronologiczna do zadania 7.

Krzyżacy, po przybyciu do Polski, wzmocnieni siłami księcia Konrada Mazowieckiego, podjęli akcję systematycznego wypierania Prusów z ziemi chełmińskiej. Prusowie zostali pobici i zmuszeni do uznania władzy Krzyżaków.

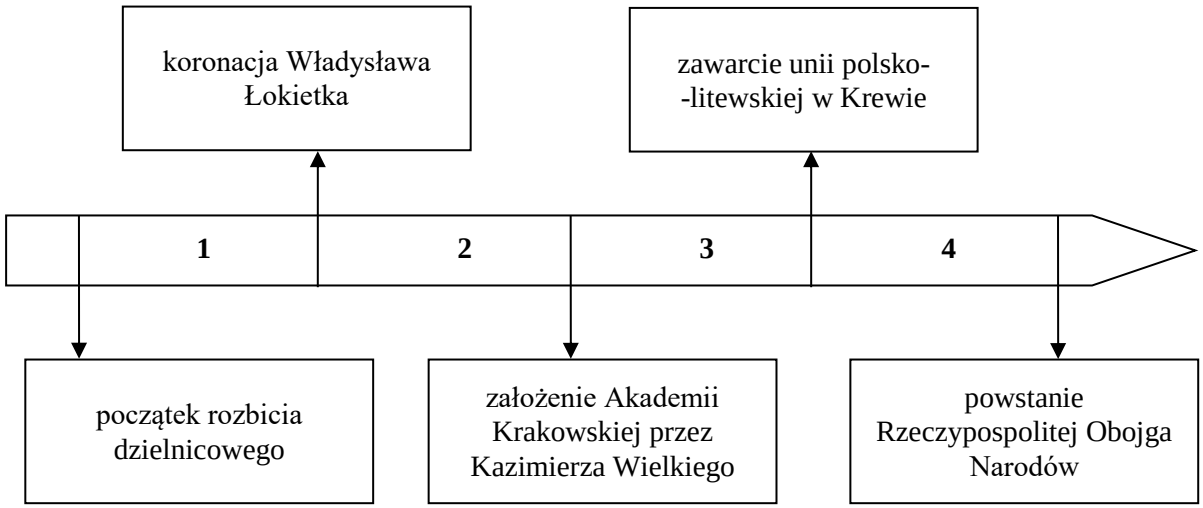

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wydarzenia opisane w tekście miały miejsce w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

A. 1.
B. 2.
C. 3.
D. 4.

Uczniowie musieli umiejscowić na taśmie chronologicznej wydarzenia, do których doszło na skutek sprowadzenia Krzyżaków na ziemie polskie. Zdający nie poradzili sobie z prawidłowym wykonaniem tego zadania prawdopodobnie dlatego, że nie potrafią sytuować w czasie najważniejszych wydarzeń z historii średniowiecznej Polski. Zadanie to poprawnie wykonało 40% piszących.

CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU JĘZYKA POLSKIEGO

Za rozwiązanie zadań z zakresu języka polskiego gimnazjaliści uzyskali średnio 69% punktów możliwych do zdobycia. Uczniowie bardzo dobrze poradzili sobie z zadaniami zamkniętymi, które sprawdzały odbiór tekstów kultury i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Więcej trudności sprawiły uczniom zadania dotyczące świadomości językowej.

Zadanie 3., które nawiązywało do tekstu Jana Tomkowskiego *Bestsellery i arcydzieła*, okazało się dla gimnazjalistów łatwe.

Zadanie 3. (0–1)
Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Używanie słów *produkt, konsument* w odniesieniu do współczesnego rynku księgarskiego świadczy o tym, że

A. wzrasta zapotrzebowanie na literaturę fachową i biznesową.
B. wydawcy dbają przede wszystkim o walory artystyczne książki.
C. książka staje się towarem, takim samym jak inne reklamowane przedmioty.
D. popularyzowanie wartościowych książek jest dzisiaj skuteczniejsze niż dawniej.

Zadanie sprawdzało umiejętność wnioskowania. Zdający powinni sformułować konkluzję na podstawie przesłanek zawartych w tekście. Zadanie poprawnie rozwiązało 80% uczniów.

Tegoroczni gimnazjaliści słabiej poradzili sobie z zadaniem 21., które odnosiło się do fraszki Jana Kochanowskiego *O miłości*.

Zadanie 21. (0–1)
Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W zdaniu *Bo jako lotny nie ma pieszego dogonić?* podkreślony wyraz pełni funkcję **A**/**B**. Taką samą funkcję wyraz *pieszy* pełni w sformułowaniu **C**/**D**.

A. rzeczownika
B. przymiotnika
C. *piesza wycieczka*
D. *przejście dla pieszych*

Zadaniem zdających było rozpoznanie w wypowiedzeniu funkcji podstawowych części mowy – w tym wypadku rzeczownika (umiejętność obowiązująca już w szkole podstawowej), a także funkcjonalne wykorzystanie wiedzy z zakresu świadomości językowej. Zadanie poprawnie rozwiązało 48% uczniów.

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH

Egzamin gimnazjalny z zakresu przedmiotów przyrodniczych obejmował zadania z biologii, chemii, fizyki i geografii, sprawdzające między innymi umiejętności poszukiwania, wykorzystania i tworzenia informacji, rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów oraz przeprowadzania doświadczeń i wyciągania wniosków z otrzymanych wyników. Za rozwiązanie zadań z zakresu przedmiotów przyrodniczych uczniowie uzyskali średnio 52% punktów możliwych do zdobycia.

Dla tegorocznych gimnazjalistów najłatwiejszym okazało się zadanie 24.

Zadanie 24. (0–1)

W tabeli podano informacje dotyczące wybranych województw w Polsce w 2014 roku.

Województwo	Powierzchnia w tys. km^2	Ludność mieszkająca w miastach w %	Liczba miast	Ludność (stan na 31.12.2014 r.)
mazowieckie	35,5	64,3	85	5 334 511
śląskie	12,3	77,3	71	4 585 924
świętokrzyskie	11,7	44,6	31	1 263 176
wielkopolskie	29,8	55,1	109	3 472 579

Która informacja dotycząca danych zawartych w tabeli jest prawdziwa? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Najwięcej miast znajdowało się w województwie o największej powierzchni.
B. Największy wskaźnik urbanizacji był w województwie o największej liczbie miast.
C. Najmniejsza liczba miast dotyczy województwa o najmniejszej gęstości zaludnienia.
D. Najmniejszy odsetek ludności mieszkającej na wsi był w najmniejszym województwie.

Zadanie sprawdzało umiejętności analizy danych zawartych w tabeli oraz posługiwania się słownictwem geograficznym w celu ustalenia, która z podanych informacji jest prawdziwa. Rozwiązało je poprawnie 76% gimnazjalistów.

Trudnym dla uczniów okazało się zadanie 15.

Zadanie 15. (0–1)

Pierwszy chiński bankomat (sztabkomat) wydający złote sztabki lub złote monety, czyli tzw. złoto inwestycyjne, znajduje się w Pekinie. Jednorazowo do sztabkomatu ładuje się 2,5 kg złota o wartości około miliona yuanów. Jego obsługa nie różni się szczególnie od obsługi zwykłego bankomatu. Klienci wpłacają gotówkę lub płacą kartą kredytową, a bankomat wydaje im złote sztabki.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Do obliczeń przyjmij gęstość złota równą 19,3 $\frac{g}{cm^3}$.

Złoto jednorazowo załadowane do sztabkomatu ma objętość około

A. 48 cm^3 **B.** 13 cm^3 **C.** 8 cm^3 **D.** 130 cm^3

Rozwiązanie zadania wymagało od zdających zastosowania związku między masą, gęstością i objętością do obliczenia jednej z tych wielkości (objętości). Zadanie okazało się najtrudniejszym w arkuszu – poprawnie rozwiązało je 30% gimnazjalistów.

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU MATEMATYKI

Za rozwiązanie zadań z zakresu matematyki gimnazjaliści uzyskali średnio 45% punktów możliwych do zdobycia. Najłatwiejszym okazało się zadanie 13., w którym uczniowie powinni wykazać się umiejętnością wykorzystywania i tworzenia informacji.

Zadanie 13. (0–1)

Sprzedawca kupił do swojego sklepu m kilogramów marchwi i b kilogramów buraków: zapłacił po 1,50 zł za kilogram marchwi i po 0,90 zł za kilogram buraków. Warzywa te sprzedał za łączną kwotę 180 złotych.

Które wyrażenie przedstawia różnicę kwoty uzyskanej za sprzedane warzywa i kosztu ich zakupu? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. $m \cdot 1{,}5 + b \cdot 0{,}9 + 180$
B. $m \cdot 1{,}5 - b \cdot 0{,}9 - 180$
C. $180 - (m \cdot 1{,}5 + b \cdot 0{,}9)$
D. $180 - (m \cdot 1{,}5 - b \cdot 0{,}9)$

Zadanie, którego treść nawiązuje do sytuacji praktycznej, sprawdzało umiejętność opisywania za pomocą wyrażeń algebraicznych związków między różnymi wielkościami. Rozwiązało je poprawnie 83% gimnazjalistów.

Dużo więcej trudności sprawiło zdającym zadanie 14.

Zadanie 14. (0–1)

Dwie przecinające się proste utworzyły cztery kąty. Suma miar trzech z tych kątów jest równa 225°.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Suma miar kątów ostrych wyznaczonych przez te proste jest równa 90°.	**P**	**F**
Jeden z dwóch kątów przyległych jest trzy razy większy od drugiego kąta.	**P**	**F**

Poprawne rozwiązanie zadania wymagało wnikliwej analizy podanych informacji. Zdający mogli różnymi sposobami wyznaczyć miary kątów potrzebne do oceny prawdziwości zdań. W każdym ze sposobów rozwiązania zadania należało wykazać się umiejętnością rozpoznawania kątów wierzchołkowych i przyległych oraz korzystania z ich własności. Zadanie sprawdzało umiejętność z zakresu szkoły podstawowej i okazało się najtrudniejszym spośród zadań zamkniętych – poprawnie rozwiązało je 29% gimnazjalistów.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO

Egzamin z języka obcego nowożytnego zdawany był na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Wszyscy gimnazjaliści przystępowali do egzaminu na poziomie podstawowym, natomiast uczniowie, którzy kontynuowali w gimnazjum naukę danego języka po szkole podstawowej, rozwiązywali obowiązkowo także zadania na poziomie rozszerzonym. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym mogli przystąpić również uczniowie, którzy rozpoczęli naukę wybranego języka w gimnazjum.

Uczniowie przystąpili do egzaminu z jednego z języków, których uczyli się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego albo włoskiego. Wszystkie arkusze egzaminacyjne miały identyczną formę, składały się z takich samych części i takiej samej liczby zadań takiego samego typu, za które można było otrzymać taką samą liczbę punktów.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 66% punktów
- z języka niemieckiego – 54% punktów
- z języka rosyjskiego – 54% punktów
- z języka francuskiego – 56% punktów
- z języka hiszpańskiego – 65% punktów (do egzaminu przystąpiło 6 osób, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie).

W arkuszu egzaminacyjnym sprawdzane były umiejętności zdających w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Analiza wyników pokazuje, że gimnazjaliści przystępujący w tym roku do egzaminu z języka angielskiego osiągnęli porównywalny średni wynik w tych czterech obszarach (od 64% do 67% punktów). W przypadku języka niemieckiego oraz rosyjskiego zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami w części arkusza sprawdzającej rozumienie ze słuchu, natomiast uczniowie przystępujący do egzaminu z języka francuskiego najwyższe wyniki uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych.

Średni wynik za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu był dość wysoki i wyniósł 60–67%.

Zadanie 1. sprawdzało umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji oraz rozumienie tekstu jako całości. W przypadku języka angielskiego i francuskiego wyniki uzyskane za zadania sprawdzające poszczególne umiejętności były wyrównane. W przypadku języka niemieckiego zdający lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi znajdowanie w tekście określonych informacji niż z tymi, które wymagały określenia kontekstu sytuacyjnego, głównej myśli tekstu lub intencji nadawcy/autora tekstu. Gimnazjaliści, którzy rozwiązywali zadania z języka rosyjskiego, wyraźnie niższy wynik uzyskali za zadanie sprawdzające określanie intencji nadawcy/autora tekstu.
W zadaniach sprawdzających rozumienie tekstu jako całości uczniowie mieli więcej problemów z określaniem głównej myśli tekstu lub intencji nadawcy/autora tekstu niż z określaniem kontekstu wypowiedzi. Przyjrzyjmy się przykładom z języka włoskiego, rosyjskiego i niemieckiego.

Zadanie 1.

Usłyszysz dwukrotnie teksty. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B albo C.

(1) Dove sono le persone?

A.

B.

C.

Transkrypcja

Signore: Rosa, il treno parte tra mezz'ora!
Signora: Lo so, ma guarda, sta arrivando l'autobus. Tra poco saremo alla stazione.
Signore: Ma no, questo autobus va all'aeroporto!
Signora: Hai ragione, però non preoccuparti, facciamo in tempo. Fra poco arriva il nostro autobus.

(2) Максим звонит Ане, чтобы

A. пригласить её в театр.
B. попросить её помочь ему.
C. поблагодарить её за презентацию.

Transkrypcja

– Алло, Аня! Это я, Максим. Послушай, Оля в благодарность за то, что я помог ей подготовить презентацию, пригласила меня в оперу. Иду туда впервые. Хочу выглядеть элегантно, но не знаю, что надеть. Может, джинсы и чёрную рубашку? Посоветуй, как мне одеться.

(3) Der Junge spricht über

A. seine Kleidung.
B. sein Zimmer.
C. seine Winterferien.

Transkrypcja

Chłopak: Seit dem Winter wohne ich hier allein. Der Raum ist schon möbliert, nur für mich. Am Fenster steht ein Sofa, meine Freunde mögen es. Daneben steht mein Kleiderschrank. Ich kann sogar Unordnung machen. Niemand macht mir Probleme – ich bin hier frei.

Uczniowie dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających umiejętność określania kontekstu wypowiedzi. Ilustruje to przykład z języka włoskiego (1). Miejsce, w którym odbywa się rozmowa, poprawnie wskazało 82% zdających (wynik dla kraju). Mimo że w dialogu jest mowa o wszystkich pokazanych na obrazkach środkach transportu, zdecydowana większość zdających prawidłowo zrozumiała kluczowe fragmenty rozmowy: „guarda, sta arrivando l'autobus" oraz „Fra poco arriva il nostro autobus" i zaznaczyła poprawną odpowiedź ***A.*** *(przystanek autobusowy).*

Większym wyzwaniem okazało się zadanie, które sprawdzało umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu w języku rosyjskim (2). Poprawną odpowiedź ***B.*** *wskazało 36% uczniów. Aby*

rozwiązać zadanie, należało zrozumieć, na czym polega problem Maksyma oraz w jaki sposób zamierza go rozwiązać. Kluczowym dla wyboru odpowiedzi był fragment „Посоветуй, как мне одеться.”. Prośba o radę stanowiła jednocześnie prośbę o pomoc w wyborze odpowiedniego ubrania. Część gimnazjalistów zaznaczyła odpowiedź A. „пригласить её в театр” lub odpowiedź C. „поблагодарить её за презентацию”. Być może sugerowali się oni występującymi w nagraniu pojedynczymi wyrazami „благодарность” i „пригласила”.

Najtrudniejsze okazało się zadanie sprawdzające umiejętność rozumienia głównej myśli tekstu z arkusza z języka niemieckiego (3). Poprawne rozwiązanie ***B.*** *wybrało 40% zdających. Aby prawidłowo wskazać temat wypowiedzi chłopca, nie wystarczyło tylko zrozumieć pojedyncze wyrazy w wysłuchanym tekście. Informacje o umeblowaniu pomieszczenia oraz wzmianka o atmosferze panującej w nim wyraźnie wskazywały, że nastolatek opisuje swój pokój. Wielu uczniów wybrało jednak błędnie odpowiedzi A. lub C., kojarząc zapewne słowa „Kleiderschrank” oraz „Winter” pojawiające się w wysłuchanym tekście z wyrażeniami „seine Kleidung” i „seine Winterferien” w opcjach odpowiedzi do tego zadania.*

Zadanie 2. oraz zadanie 3. sprawdzały głównie umiejętność znajdowania określonych informacji. Rozwiązanie zadania 3. (prawda/fałsz) okazało się dla dużej części zdających większym wyzwaniem niż rozwiązanie zadania 2. (na dobieranie). W języku angielskim i niemieckim zadanie 3. okazało się najtrudniejsze w tej części arkusza. Dla wielu zdających trudne było przede wszystkim zadanie 3.3. sprawdzające rozumienie tekstu jako całości (w zależności od języka: określanie głównej myśli tekstu, intencji autora lub kontekstu wypowiedzi). Przyjrzyjmy się, jak z tym zadaniem poradzili sobie gimnazjaliści, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego.

Zadanie 3.

Usłyszysz dwukrotnie komunikat dla uczestników wyjazdu szkolnego. Zdecyduj, które ze zdań 3.1.–3.3. są zgodne z treścią nagrania (P – Prawda), a które nie (F – Fałsz). Zakreśl literę P albo F.

3.1.	The students did some sightseeing the day before.	**(P)**	**F**
3.2.	The students will spend less than four hours in the safari park.	**P**	**(F)**
3.3.	The speaker tells the students how to behave in the safari park.	**P**	**(F)**

Transkrypcja

Good morning everybody. I can see you’re still a bit tired after the long walk around the city centre yesterday. I was really pleased to hear that you liked the museums and the Old Town. Today there’ll be no walking because we plan to take you to a safari park. Inside the park we’ll move around in a minibus. There are two routes around the park. The longer one takes about four and a half hours and the shorter route takes two hours. We are going on the longer tour. The driver of the minibus really knows a lot about the animals that you’ll see there. I hope you’ll enjoy the visit. We’ll go to the canteen now and then we’ll meet outside the building at 9.30. Don’t forget your cameras!

Najłatwiejsze okazało się zadanie 3.1., sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Poprawnie rozwiązało je 66% zdających, którzy połączyli informację o zmęczeniu po długim spacerze po centrum miasta w dniu poprzednim i pozytywnych opiniach o muzeach i Starym Mieście ze słowem „sightseeing” i uznali zdanie 3.1. za prawdziwe. Nieco trudniejsze okazało się zadanie 3.2., wymagające zrozumienia, jak długo będzie trwać zwiedzanie parku safari – poprawnie rozwiązało je 58% zdających. Znacznie większym wyzwaniem było zadanie 3.3., sprawdzające umiejętność określenia głównej myśli tekstu. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 50% gimnazjalistów. Mimo że wypowiedź opiekuna dotyczyła spraw organizacyjnych oraz planu wyjazdu do parku safari

i nie było w niej żadnych wytycznych dotyczących zachowania w trakcie pobytu na terenie parku, duża część zdających uznała zdanie 3.3. za prawdziwe. Może to wskazywać, że nie zrozumieli oni wyrażenia „how to behave", kluczowego do udzielenia poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu.

Wyzwaniem dla tegorocznych gimnazjalistów okazało się rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie tekstów pisanych. Średni wynik uzyskany przez zdających w tym obszarze był niższy niż w obszarze rozumienia ze słuchu. W języku angielskim, niemieckim i francuskim wyniki za zadania sprawdzające globalne rozumienie tekstów oraz za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji okazały się porównywalne. Dla uczniów, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego, zadania sprawdzające rozumienie tekstu jako całości okazały się łatwiejsze niż te sprawdzające znajdowanie w tekście określonych informacji.

Dwa pierwsze zadania w obszarze rozumienia tekstów pisanych (zadanie 7. i zadanie 8.) sprawdzały zróżnicowane umiejętności i oparte były na krótkich tekstach ze sfery publicznej oraz prywatnej. Dla gimnazjalistów, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego, zadanie 7., oparte na tekstach ze sfery publicznej, okazało się wyraźnie trudniejsze niż zadanie 8., oparte na tekstach ze sfery prywatnej. W przypadku języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego zadanie 7. było najtrudniejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych. Przyjrzyjmy się temu zadaniu na przykładzie z języka francuskiego.

Zadanie 7. (fragment)

Przeczytaj teksty. Do każdego z nich dobierz odpowiednie zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

<u>Uwaga!</u> Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

7.1.

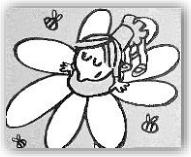

TRAVAUX PRATIQUES
POUR ENFANTS

Composez
un bouquet original
pour maman !

Samedi 29 avril de 15h à 18h

On offre des billets gratuits pour l'exposition internationale de fleurs aux auteurs des meilleures compositions !

7.4.

PUJOLS-SUR-CIRON
Dimanche 23 avril 2017

parking
gratuit

Jardin sur Ciron

NOUVEAUX PRIX !

Expo-Vente

fleurs & plantes pour décorer votre jardin

A. Dans ce texte, on donne des conseils pour choisir des fleurs à offrir.
B. On s'adresse aux personnes qui veulent décorer une pièce.
C. L'auteur du texte veut décorer sa maison de fleurs.
D. On peut y acheter des fleurs.
E. On peut recevoir un cadeau.

7.1.	7.4.
E	D

W zadaniu 7.4. sprawdzającym umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, poprawną odpowiedź ***D.*** *wybrało 41% gimnazjalistów. Uczniowie ci zrozumieli, że okazją do zakupu kwiatów jest wystawa roślin i kwiatów ogrodowych połączona z ich sprzedażą. Wskazówkami do udzielenia poprawnej odpowiedzi były: wyrażenie „nouveaux prix" i rzeczownik „vente" (sprzedaż).*

Drugie zadanie sprawdzające tę samą umiejętność (zadanie 7.1.) okazało się tak samo trudne. Poprawnej odpowiedzi ***E.*** *udzieliło 41% zdających. Aby rozwiązać to zadanie, należało zrozumieć, że autor tekstu zachęca dzieci do wzięcia udziału w warsztatach florystycznych, a nagrodą dla autorów najlepszych bukietów są darmowe bilety na międzynarodową wystawę kwiatów. Kluczowym dla rozwiązania tego zadania było zdanie „On offre de billets gratuits pour l'exposition internationale de fleurs aux auteurs des meilleures compositions !". Część uczniów prawdopodobnie nie zrozumiała, że bilety te, jako forma nagrody za włożoną pracę, stanowią prezent („cadeau") przygotowany przez organizatorów warsztatów dla wybranych uczestników. Wielu zdających dobrało zdanie E. do tekstu 7.3., w którym występowało wyrażenie „cadeaux originaux à fabriquer".*

Spośród zadań sprawdzających ogólne rozumienie tekstu łatwiejsze okazało się zadanie 7.2. wymagające określenia intencji nadawcy/autora tekstu niż zadanie 7.3., które sprawdzało umiejętność określania kontekstu wypowiedzi (odpowiednio 53% oraz 29% poprawnych odpowiedzi).

W zadaniu 9. sprawdzana była wyłącznie umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Dla zdających, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego, zadanie to okazało się najtrudniejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych. Przyjrzyjmy się zadaniu z języka hiszpańskiego (dane dla kraju).

Zadanie 9. (fragment)

Przeczytaj trzy wpisy na forum (A–C) oraz pytania dotyczące tych wpisów. Do każdego pytania dopasuj właściwy wpis na forum. Wpisz rozwiązania do tabeli.

A.	Doki llegó a nuestra casa hace seis años. Es un perro muy activo y listo. Le encanta dar largos paseos, correr tras los pájaros y los gatos, y siempre protesta cuando volvemos a casa. A la hora de comer se sienta al lado de la nevera y espera su "plato". Tiene su camita, pero prefiere dormir en el salón, en mi sillón favorito.

B.	Tengo dos mascotas: Mushu, un yorkshire de 5 meses, y Freia, una gata siberiana. Mushu le tiene miedo a la gata porque es más grande que él. En general, el pequeño no causa problemas: sabe que le está prohibido dormir en mi cama o comerse mis zapatos, pero no le gusta salir a pasear. Cuando abro la puerta, se esconde en la cocina.

C.	Mi perrito Jimbo tiene 8 semanas. Mi gata lo aceptó enseguida y son muy amigos. ¡Es gracioso verlos, uno junto al otro, dormidos en la misma camita! En casa, Jimbo me sigue a todas partes, pero cuando saco la aspiradora, sale corriendo a otra habitación y se mete debajo de un mueble. Mañana lo voy a pasear por primera vez. ¡A ver cómo reacciona!

¿Cuál de los perros

9.1.	prefiere quedarse en casa?	**B**
9.4.	utiliza un mueble de su dueño para descansar?	**A**

Zadanie oparte było na tekstach o zachowaniu trzech różnych psów. Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie 9.1., w którym należało stwierdzić, który z opisanych piesków woli zostawać w domu. Prawidłową odpowiedź ***B.*** *wybrało 60% uczniów. Kluczowym dla rozwiązania tego zadania był fragment „(...) no le gusta salir a pasear. Cuando abro la puerta, se esconde en la cocina", który wskazywał, że pies nie lubi wychodzić z domu. Mimo że pies Doki był dokładnym przeciwieństwem Mushu, duża część zdających wybrała odpowiedź A. O wyborze tej odpowiedzi mogło zadecydować niezrozumienie znaczenia czasownika „quedarse" (zostawać). W tej sytuacji duża grupa uczniów sugerowała się zapewne powtarzającymi się w tekście i w pytaniu słowami „prefiere" i „casa".*
Więcej problemów sprawiło gimnazjalistom rozwiązanie zadania 9.4. Właściwą odpowiedź ***A.*** *wskazała niewiele ponad połowa uczniów (53%). Pies, który używał mebla właściciela, aby odpoczywać, to Doki. Z ostatniego zdania w tekście A. wynikało, że Doki ma swoje łóżeczko, ale woli spać w salonie, na ulubionym fotelu swojego właściciela. Tymczasem wielu uczniów wybrało odpowiedź C. Osoby te zasugerowały się prawdopodobnie słowem „mueble", ale nie zwróciły uwagi na kontekst, w którym pojawiało się to słowo: Jimbo wchodził pod meble ze strachu przed odkurzaczem, a nie po to, by tam odpoczywać.*

Oprócz umiejętności rozumienia tekstów w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzana była także znajomość funkcji językowych oraz środków językowych. W przypadku języka angielskiego, zdający uzyskali porównywalne wyniki za zadania sprawdzające znajomość środków językowych i znajomość funkcji językowych, natomiast z języka niemieckiego, rosyjskiego oraz francuskiego uczniowie lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi znajomość funkcji językowych.

Z języka niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego, najtrudniejsze okazało się zadanie 4., które wymagało wybrania właściwej reakcji na wypowiedzi wysłuchane z płyty CD. Średni wynik za to zadanie wyniósł od 42% w języku rosyjskim do 54% w języku francuskim.
Dla zdających, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego, najtrudniejsze było zadanie 5., które polegało na uzupełnieniu minidialogów (średni wynik – 62%). Zadanie to okazało się najłatwiejsze dla gimnazjalistów rozwiązujących zadania z języka rosyjskiego (średni wynik – 67%). Gimnazjaliści, którzy przystąpili do egzaminu z pozostałych języków, najwyższy średni wynik uzyskali za zadanie 6., w którym należało wybrać odpowiednie reakcje do sytuacji opisanych w języku polskim (średni wynik od 57% w języku niemieckim do 70% w języku angielskim).
Pomimo stosunkowo wysokich wyników uzyskanych za zadania w tej części arkusza, czasami zadania wymagające znajomości podstawowych zwrotów i wyrażeń okazywały się dużym wyzwaniem dla zdających. Ilustrują to poniższe przykłady z języka niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego i hiszpańskiego.

(1) Jesteś na dworcu. Pożegnaj kolegę odjeżdżającego pociągiem.
A. Gute Idee!
B. Gute Reise!
C. Gute Besserung!

(2) Na dworcu witasz kolegę z Rosji. Co mu powiesz?
A. До скорой встречи!
B. Счастливого пути!
C. С приездом!

(3) Chcesz się dowiedzieć, która jest godzina. Jak o to zapytasz?
A. Wer hat keine Uhr?
B. Wie spät ist es?
C. Wann hast du Zeit?

(4) **X:** A che ora torni a casa?
Y: _____

A. Al quinto.
B. Cinque ore.
C. Verso le cinque.

(5) **X:** ¿Qué tiempo hace ahora en Nueva York?
Y: _____

A. Es la una.
B. Tiene calor.
C. Está nevando.

Zadania (1) i (2) dotyczyły sytuacji na dworcu.

*Zadanie z języka niemieckiego poprawnie rozwiązało 70% zdających. Spośród trzech opcji odpowiedzi, które były typowymi zwrotami grzecznościowymi, zdecydowana większość zdających wybrała odpowiedź **B.** jako właściwą reakcję w sytuacji pożegnania na dworcu. Jest to wyrażenie często ćwiczone na lekcjach w kontekście tematu podróżowania, więc wybór tej odpowiedzi był oczywisty dla większości zdających.*

*Zdecydowanie niższy wynik osiągnęli zdający, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego. W tym przypadku należało wskazać wyrażenie używane w sytuacji powitania kolegi. Poprawną odpowiedź **C.** wskazało 44% zdających. Część uczniów skupiła być może uwagę na wyrażeniu „Na dworcu" i nie zwróciła uwagi, że sytuacja dotyczy powitania. Konsekwencją takiej sytuacji mógł być wybór odpowiedzi A. lub B., zawierających zwroty stosowane na pożegnanie. Innym powodem wyboru niewłaściwych opcji odpowiedzi mogło być zasugerowanie się przez zdających pojedynczymi słowami pasującymi do kontekstu zadania: „встречи" w odpowiedzi A. oraz „nymu"w odpowiedzi B.*

Dwa kolejne zadania (3) i (4) związane były z uzyskiwaniem i przekazywaniem informacji na temat czasu.

*Prawidłową odpowiedź **B.** w zadaniu z języka niemieckiego (3) wskazało 46% zdających. Oznacza to, że większość uczniów nie potrafiła zadać typowego pytania o godzinę i wskazała błędne odpowiedzi. Prawdopodobnie sugerowali się oni rzeczownikami „Uhr" oraz „Zeit" w odpowiedziach A. i C., które tematycznie wiążą się z określaniem czasu, ale nie są właściwym pytaniem o godzinę. Rzeczownik „Uhr", który oznacza zarówno godzinę, jak i zegarek, okazał się najbardziej atrakcyjny dla uczniów. Rzeczownik ten występuje w innej, nieużytej w tym zadaniu formie pytania o godzinę: „Wie viel Uhr ist es?".*

*Dość trudne dla gimnazjalistów przystępujących do egzaminu z języka włoskiego okazało się zadanie polegające na uzupełnieniu minidialogu dotyczącego godziny powrotu do domu (4). Prawidłową odpowiedź **C.** wskazało 53% uczniów (dane dla kraju). Zdający, którzy wybrali odpowiedzi A. i B., sugerowali się prawdopodobnie użytymi w zdaniach liczebnikami „quinto" i „cinque". W języku włoskim przy określaniu godzin nie używa się jednak liczebnika porządkowego, nie można również w tym kontekście połączyć liczebnika głównego ze słowem „ore".*

*Ostatni przykład to zadanie z języka hiszpańskiego (5). Prawidłową odpowiedź **C.** wskazało 59% zdających (dane dla kraju). Nie jest to niski wynik, ale trudno uznać go za satysfakcjonujący, biorąc pod uwagę, że zwrot użyty w pytaniu o pogodę „¿Qué tiempo hace?" to jeden z typowych, z jakimi uczniowie zapoznają się na lekcjach języka hiszpańskiego realizując temat „Pogoda". Zdający często wybierali odpowiedź A. Być może niektórzy z nich zrozumieli słowo „tiempo" jako „czas" i wywnioskowali, że chodzi o podanie aktualnej godziny w Nowym Jorku. Atrakcyjnym okazał się też*

dystraktor B. W tym wypadku wielu zdających mogło pomylić znaczenie dwóch wyrażeń: „hace calor” (jest gorąco) i „tiene calor” (jest mu gorąco).

W arkuszu egzaminacyjnym były dwa zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Pierwsze z nich (zadanie 10.) sprawdzało przede wszystkim znajomość leksyki, a drugie (zadanie 11.) znajomość struktur gramatycznych. Wyniki wskazują, że uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i uzyskali niższy średni wynik w zadaniu sprawdzającym znajomość słownictwa.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 46% punktów
- z języka niemieckiego – 43% punktów
- z języka rosyjskiego – 36% punktów
- z języka francuskiego – 100% punktów (do egzaminu przystąpiły 4 osoby, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie).

Analiza wyników egzaminu pokazuje, że w przypadku dwóch języków: niemieckiego i rosyjskiego uczniowie lepiej opanowali umiejętności związane z rozumieniem wypowiedzi (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych) niż z tworzeniem wypowiedzi. W przypadku języka angielskiego, zależność między umiejętnościami receptywnymi i produktywnymi jest bardziej wyrównana. Najsłabiej opanowaną umiejętnością, niezależnie od wybranego języka, jest umiejętność stosowania środków językowych.

Na poziomie rozszerzonym – w porównaniu z poziomem podstawowym – w podstawie programowej w zakresie rozumienia ze słuchu nie określono żadnych dodatkowych umiejętności. Zadania różnią się od tych na poziomie podstawowym długością tekstów, tempem odtwarzanych nagrań oraz wymaganym do ich rozwiązania zakresem środków językowych.

Zadanie 1. oparte jest na dwóch różnorodnych tekstach i, podobnie jak na poziomie podstawowym, sprawdzane są w nim różne umiejętności z podstawy programowej. Z kolei zadanie 2. sprawdza wyłącznie umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Analiza wyników pokazuje, że zadanie 2. było dla zdających trudniejsze niż zadanie 1. Niski średni wynik osiągnięty przez gimnazjalistów przystępujących do trzech najczęściej wybieranych języków (43% w języku niemieckim, 40% w języku angielskim oraz 37% w języku rosyjskim) wskazuje, że zadanie 2. było dużym wyzwaniem dla gimnazjalistów. Zadanie to oparte jest na wypowiedziach czterech osób na zbliżony temat i wymaga od zdających dużej koncentracji, aby odszukać w tekście informacje niezbędne do udzielenia poprawnej odpowiedzi.

Przyjrzyjmy się temu zadaniu na przykładzie z języka angielskiego.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat pobytu u rodzin za granicą podczas wymian uczniowskich. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Uwaga! Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

This speaker

A. had a problem when talking on the phone.

B. shared a room with a member of a host family.

C. enjoyed the taste of local dishes.

D. learned something from his/her roommate.

E. made a meal for his/her host family.

Transkrypcja

Wypowiedź 1.

Boy: My Spanish host family made me feel really welcome. I had my own room and when they learned I'm a vegetarian, they downloaded several recipes to prepare meals for me. Well, usually the dishes weren't tasty but it's the thought that counts, isn't it? Then one day I decided to cook for them. Everybody loved my pasta with fresh tomatoes.

Wypowiedź 2.

Girl: Last year I went on a student exchange to Sweden. I enjoyed my stay but the food was completely different from what I'm used to. I didn't like it really. The great thing was that I shared a room with a girl from Austria so I improved my German a bit. We've been in touch by phone and email since then. Who knows, I might visit her when I go skiing in Austria next year.

Wypowiedź 3.

Boy: My Portuguese host family was really fantastic. They tried so much to help me in every possible way. I had a big room to myself, we went sightseeing together, and when someone stole my mobile, they made arrangements to get me another one so that I could contact my friends and family. Every day I came back to a delicious homemade dinner and fell in love with Portuguese food. What more could you want?

Wypowiedź 4.

Girl: When I met my French host family, I couldn't understand them at all. After two days I got used to their accents but when I rang them up one day, they didn't know what I was saying and we had to text instead. They tried to teach me new words but we talked mainly at mealtimes in the evening and it wasn't enough. It's a pity I didn't share a room with somebody. Then my French would be better now.

2.1.	**2.2.**	**2.3.**	**2.4.**
E	**D**	**C**	**A**

Zadaniem gimnazjalistów było dopasowanie wypowiedzi dotyczących pobytu u rodzin za granicą podczas wymian uczniowskich do odpowiednich zdań. Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie 2.1. Poprawną odpowiedź ***E.*** *wskazało 56% gimnazjalistów. Uczniowie właściwie powiązali fragment wypowiedzi o pozytywnej reakcji rodziny na makaron z pomidorami przygotowany przez osobę mówiącą z wyrażeniem „made a meal for his/her host family". Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 2.2. Poprawnie rozwiązało je 33% zdających. Aby wskazać odpowiedź* ***D.****, należało zrozumieć, że osoba mówiąca nauczyła się czegoś od kogoś, z kim dzieliła pokój. Dziewczyna, która była na wymianie uczniowskiej w Szwecji, mieszkała w jednym pokoju z osobą z Austrii i dzięki temu poprawiła swoją znajomość niemieckiego. Jednak duża grupa zdających wybrała odpowiedzi A. lub B. Możliwe, że w obydwu przypadkach zdający zasugerowali się podobieństwem wyrażeń występujących w nagraniu oraz w wybranej odpowiedzi. W nagraniu został użyty zwrot „we've been in touch by phone", który część zdających skojarzyła z odpowiedzią A., jednak wypowiedź dziewczyny nie dotyczyła żadnego problemu podczas rozmowy telefonicznej, więc nie mogła być uznana za poprawną. W przypadku odpowiedzi B. zdający zasugerowali się usłyszanym w nagraniu wyrażeniem „share a room", ale nie zwrócili uwagi na fakt, że osoba z Austrii, o której jest mowa, nie była członkiem rodziny goszczącej.*

Największym wyzwaniem dla zdających było zadanie 2.4. Poprawnie rozwiązało je tylko 26% gimnazjalistów. Udzielenie poprawnej odpowiedzi ***A.*** *wymagało zrozumienia fragmentu dotyczącego problemów podczas rozmowy telefonicznej („when I rang them up one day, they didn't know what*

I was saying and we had to text instead"). Ponad 30% zdających błędnie dobrało do wypowiedzi 2.4. odpowiedź D. Prawdopodobnie uczniowie wybrali tę odpowiedź, ponieważ skojarzyli fragment wypowiedzi dotyczący nauki nowych słów podczas posiłków z rodziną goszczącą z opanowaniem jakiejś umiejętności podczas pobytu na wymianie. Jednak nie zwrócili uwagi na padające pod koniec wypowiedzi zdanie „It's a pity I didn't share a room with somebody". Fakt, że dziewczyna mieszkała sama w pokoju, wyklucza odpowiedź D. jako poprawną.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, w porównaniu do wymagań z poziomu podstawowego, oprócz zakładanej lepszej znajomości środków językowych, w podstawie programowej określono dwie umiejętności dodatkowe, które powinni opanować uczniowie na poziomie rozszerzonym, tj. określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 3.) oraz rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 4.). Porównanie wyników zdających wskazuje, że dla gimnazjalistów, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego największym wyzwaniem w obszarze rozumienia tekstów pisanych okazało się zadanie sprawdzające umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu. Przyjrzyjmy się zadaniu 3. z języka niemieckiego.

Zadanie 3.

Przeczytaj tekst. Do każdego akapitu (3.1.–3.3.) dopasuj właściwe pytanie (A–E). Wpisz odpowiednią literę obok numeru każdego akapitu.
<u>Uwaga!</u> Dwa pytania zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnego akapitu.

A. Wie macht man das größte Emoticon?
B. Welches Emoticon ist am populärsten?
C. Wie verschickt man Emoticons am schnellsten?
D. Wie viele Emoticons sind typisch für das größte Unglück?
E. Woher kommt die Idee für die ersten Emoticons im Internet?

EMOTICONS UND REKORDE

3.1. <u>E</u>
Menschen, die schon früher japanische Zeichentrickfilme oder Comics gesehen haben, kennen diese populären Symbole gut. Japanische Graphiker haben in jedem Comic charakteristische Mienen auf die Gesichter der Menschen gezeichnet. Eine Miene war typisch fürs Lachen, eine andere fürs Weinen. Diese verschiedenen Mienen kamen zu den Zeichentrickfilmen und dann ins Netz.

3.2. <u>B</u>
Eine britische App-Firma hat erstmals mehr als eine Milliarde Emoticons analysiert. Man wollte wissen, welche Smileys die Menschen am meisten verschicken. Den ersten Platz hatte das Glücks-Smiley, das vor Freude weint. Menschen haben es am häufigsten in ihren Nachrichten gewählt. Die Analyse war eine große Überraschung, denn das alte Standard-Smiley hat nur Platz 10 bekommen.

3.3. <u>A</u>
Auf den Philippinen haben sich viele Emoticon-Fans getroffen. Der Treffpunkt war ein Stadion. 8018 Menschen haben zusammen ein Emoticon gebildet. Sie hatten gelbe oder schwarze Mützen und T-Shirts an. Und sie haben sich so aufgestellt, dass ein Emoticon entstanden ist. Noch nie haben so viele Menschen ein Emoticon gebildet. Es war ein Weltrekord.

*Najtrudniejsze okazało się zadanie 3.2. Prawidłową odpowiedź **B.** wskazało 48% zdających. Pytanie „Welches Emoticon ist am populärsten?" pasowało do akapitu opisującego badania nad najpopularniejszym obecnie emotikonem. Spośród nieprawidłowych odpowiedzi w tym zadaniu*

najbardziej atrakcyjna okazała się dla zdających odpowiedź D. „Wie viele Emoticons sind typisch für das größte Unglück?”. Być może uczniowie wybierali to pytanie ze względu na liczebniki, których ten akapit zawierał najwięcej: „eine Milliarde”, „ersten Platz” czy „Platz 10”. Zdający, którzy wskazali tę odpowiedź, mogli też sugerować się podobnymi wyrazami występującymi w tekście oraz pytaniu: „Glücks-Smiley” i „eine große Überraschung”. Część zdających mogła też udzielić błędnej odpowiedzi D. ze względu na występujący w tym akapicie czasownik „weinen”, który kojarzył im się ze słowem „Unglück” użytym w pytaniu.

Nieco łatwiejsze okazało się dla zdających dobranie pytań do zadania 3.1. – tekstu dotyczącego pochodzenia emotikonów, oraz do zadania 3.3. – informacji dotyczącej utworzenia największego emotikonu na świecie. Poprawnie rozwiązało te zadania odpowiednio 54% oraz 52% zdających.

W tej części arkusza sprawdzana była również umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadanie 5.). Najwyższy wynik za to zadanie uzyskali uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego (średni wynik 61%). Zadanie to okazało się najłatwiejsze w tym obszarze także dla gimnazjalistów, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego (średni wynik 58%).

Oprócz zadań zamkniętych, sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, w arkuszach egzaminacyjnych na poziomie rozszerzonym występują zadania otwarte, sprawdzające umiejętność stosowania środków językowych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej.

Stosowanie środków językowych to umiejętność zdecydowanie najsłabiej opanowana przez gimnazjalistów. Większość uczniów nie potrafiła poprawnie uzupełnić tekstu w zadaniu 6. oraz zdań w zadaniu 7. W przypadku języka angielskiego najtrudniejsze okazały się zadanie 7.5. – przetłumaczenie fragmentu pytania pośredniego (*czy lubisz*) oraz zadanie 6.4. – uzupełnienie tekstu przysłówkiem *simply* (odpowiednio 11% i 17% poprawnych odpowiedzi). W języku rosyjskim najniższy wynik zdający uzyskali w zadaniu, które wymagało utworzenia formy stopnia wyższego przymiotnika *„интересный”* (zadanie 7.5. – 14% poprawnych odpowiedzi), natomiast w języku niemieckim największym wyzwaniem dla zdających okazało się utworzenie stopnia wyższego przysłówka *viel* (zadanie 6.2. – 16% poprawnych odpowiedzi).

W ostatnim zadaniu w arkuszu zdający mieli napisać tekst o długości 50–100 słów na jeden z poniższych tematów:

– dla uczniów, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego i hiszpańskiego:

Zadanie 8.

Postanowiłeś(-aś) wziąć udział w telewizyjnym programie kulinarnym “Young Cooks” / «Jóvenes chefs de cocina». W e-mailu do kolegi/koleżanki ze Stanów Zjednoczonych / z Hiszpanii:

- **wyjaśnij, dlaczego chcesz wziąć udział w tym programie**
- **napisz, w jaki sposób przygotowujesz się do udziału w programie**
- **opisz, jak zareagowali rodzice na Twoją decyzję o udziale w programie.**

Podpisz się jako XYZ.

***Rozwiń** swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.*

– dla uczniów, którzy przystąpili do egzaminu z języka rosyjskiego, francuskiego oraz włoskiego:

Zadanie 8.

Postanowiłeś(-aś) wziąć udział w konkursie kulinarnym «Талантливый повар» / « Jeune chef cuisinier » / „La buona cucina". W e-mailu do kolegi/koleżanki z Rosji/Francji/Włoch:

- **wyjaśnij, dlaczego chcesz wziąć udział w tym konkursie**
- **napisz, w jaki sposób przygotowujesz się do konkursu**
- **opisz, jak zareagowali rodzice na Twoją decyzję o udziale w konkursie.**

Podpisz się jako XYZ.
***Rozwiń** swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.*

– dla uczniów, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego:

Zadanie 8.

W Twojej szkole odbędzie się Dzień Niemiecki. Wraz z kolegami i koleżankami postanowiliście przygotować na tę imprezę kilka niemieckich potraw. W e-mailu do kolegi/ koleżanki z Niemiec:

- **wyjaśnij, dlaczego postanowiliście zająć się właśnie przygotowaniem potraw**
- **napisz, w jaki sposób przygotowujecie się do tego zadania**
- **opisz, jak zareagowali Twoi rodzice na ten pomysł.**

Podpisz się jako XYZ.
***Rozwiń** swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.*

Tematyka kulinarna była elementem łączącym wypowiedzi pisemne ze wszystkich języków. W zadaniu sprawdzane było opanowanie przez uczniów kilku wymagań określonych w podstawie programowej w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnej. Tematy wymagały od uczniów wykazania się między innymi umiejętnością przekazywania informacji i wyjaśnień, umiejętnością opisywania czynności oraz umiejętnością przedstawiania opinii innych osób.

Uczniowie przystępujący do egzaminu z języka, niemieckiego i rosyjskiego słabiej poradzili sobie z wykonaniem tego zadania niż gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego. Niski średni wynik uzyskany przez zdających w zakresie treści (41% z niemieckiego i 31% z rosyjskiego) wskazuje, że zdający mają problem z komunikatywnym przekazywaniem informacji i rozwijaniem swoich wypowiedzi. Prace wielu zdających charakteryzują się wąskim zakresem stosowanych środków językowych oraz dużą liczbą błędów, które często powodują zakłócenie komunikacji, co w konsekwencji ma swój negatywny wpływ na ocenę treści. Analiza danych pokazuje, że w przypadku języka angielskiego oraz rosyjskiego zdający uzyskali najniższy wynik za to zadanie właśnie w kryterium poprawności językowej. W przypadku języka niemieckiego najniższe wartości dotyczą zarówno kryterium poprawności językowej, jak i kryterium treści. We wszystkich językach najwyższe wyniki zdający uzyskali w kryterium spójności i logiki wypowiedzi.

Danuta Zakrzewska
dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi